

BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
FACULTY OF HISTORY AND PHILOSOPHY
DOCTORAL SCHOOL OF POPULATION STUDIES AND HISTORY OF
MINORITIES

**SÁNDOR MÁRKI AND HIS RELATIONSHIP WITH THE
CULTURAL ELITES IN CLUJ**

-DOCTORAL THESIS SUMMARY-

Scientific coordinator:

Conf. Dr. Toth Szilárd

Doctoral candidate:

Szabó E. István

Cluj-Napoca

2025

TABLE OF CONTENTS

I. Introduction.....	6
I.1. Topic Selection	6
I.2. Research Methodology	8
I.3. Structure of the Thesis	12
II. A Brief Overview of the History and Structure of the University of Cluj	16
II.1. University Structure	20
II.2. Administration	24
II.3. Faculty of Humanities, Languages and History / Department of World History.....	26
II.4. The University and the City	29
III. A Short Biography of Sándor Márki	33
IV. Social Relations in Numbers	44
IV.1. Number of Social Gatherings between 1893 and 1913	46
IV.2. As a Host – Guests at Márki’s Place	48
IV.3. As a Guest – Visiting Others	51
IV.4. At Neutral Locations	52
IV.5. Aggregated Values by Year	54
IV.6. Statistics for the Year 1893	56
IV.7. Statistics for the Year 1894	58
IV.8. Statistics for the Year 1895	60
IV.9. Statistics for the Year 1896	62
IV.10. Statistics for the Year 1897	64

IV.11. Statistics for the Year 1898	66
IV.12. Statistics for the Year 1899	68
IV.13. Statistics for the Year 1900	70
IV.14. Statistics for the Year 1901	72
IV.15. Statistics for the Year 1902	74
IV.16. Statistics for the Year 1903	76
IV.17. Statistics for the Year 1904	78
IV.18. Statistics for the Year 1905	81
IV.19. Statistics for the Year 1906	83
IV.20. Statistics for the Year 1907	85
IV.21. Statistics for the Year 1908	87
IV.22. Statistics for the Year 1909	89
IV.23. Statistics for the Year 1910	91
IV.24. Statistics for the Year 1911	93
IV.25. Statistics for the Year 1912	96
IV.26. Statistics for the Year 1913	98
 V. People Behind the Numbers	 100
V.1. Close Relationships	100
Szádeczky Lajos	102
Szentkirályi Gyula	107
Kozma Gyula	110
Török Imre	113
Moldován Gergely	116
Finály Henrik	120
Meltzl Hugó	124
V.2. Medium-Level Relationships	128

VI. University Appointments	147
VI.1. Department of Auxiliary Historical Sciences / Archaeology	149
VI.2. Department of Classical Philology	152
VI.3. Department of Philosophy	155
VI.4. Department of Hungarian Language and Literature	157
VI.5. Department of Ural-Altaic Comparative Linguistics	160
VI.6. Department of Geography	161
VI.7. Department of Hungarian Literary History	165
VI.8. Department of German Language and Literature	167
VI.9. Department of Cultural History	169
VI.10. Department of French Language and Literature	172
VI.11. Department of Botany	174
VI.12. Private Lecturers	176
 VII. University Affairs	 178
VII.1. Invitation of Sándor Márki to the University of Budapest	191
 VIII. Dean Years	 194
VIII.1. First Year as Dean	194
VIII.2. Second Year as Dean	199
 IX. Remembering Colleagues	 206
 X. Family Relations	 210
X.1. A New Century, New Family Relations	218
X.2. Turning Point	226

XI. Conclusions	236
XII. Sources	247
Archival Sources	247
Diaries	248
Source Publications	249
Press	249
Studies	250
Books	267
List of Images	269
Charts and Diagrams	270

Summary

Keywords: cultural history, historiography, historian, university, diary, professors, social relations

In my dissertation, I examine the work and career of Sándor Márki, one of the defining figures of university life in Cluj-Napoca, paying special attention to his relationship with the cultural elites.

The importance of Márki's person cannot be overestimated. Not only he was the first to publish a work on the history of the University of Cluj-Napoca, but he was a widely published researcher, a respected university professor and rector, and his activities extended to a much broader field. Also, through his newspaper articles and speeches, he actively shaped the Transylvanian memory's policy of the time. He was an active member of the Transylvanian society and especially of Cluj, a leader of the professional, social and ecclesiastical organizations, shaping the public life of Cluj.

Sándor Márki kept an incredibly detailed diary for over 50 years, from the time he was a young university student until his death. The entries in his personal diary provide a unique insight into the intellectual and social life of Sándor Márki's time in Cluj. In his diary, Márki kept a precise daily record, for example, of who he met, when and how many times, what they talked about, who was on friendly terms with whom. He regularly invited his colleagues to his home, as well as many of the intellectuals of the time, and it is interesting to note what advantages or disadvantages these relationships brought to the parties later.

In addition to university professors, the names of judges, doctors and civil servants are most often mentioned in the diary entries, artists and military officers also appear, as well as the highest levels of the church leadership. Márki also maintained lively relations with prominent representatives of the Transylvanian aristocracy. My intention was to follow this all the time, to synthesize it, so that the network of university professors could be reconstructed. Since Márki was a defining personality of the local society of Transylvania and especially of Cluj, due to his wide

network of contacts, his diaries can be considered a kind of mirror of Cluj. A particularly colorful and detailed picture of intellectual and everyday life in Transylvania and its capital, Cluj-Napoca, emerges.

Ádám Erdész also, with a gigantic amount of work, compiled, edited and later published this unique historical source, which thus became processable and researchable. My objective was, as based on the diaries, to systematically process the first twenty years of Sándor Márki's life after his appointment to Cluj, and to quantify his social relations, thus reconstructing his network of contacts.

Sándor Márki was connected to all strata of the upper middle class at some level, and my goal was to find out exactly which strata, at what level, and with which members of the intellectuals of the time he sought to make contact, and why.

I was anxious to learn about the daily life of the city of Cluj-Napoca, which was in full swing during the dualism period, the driving force of which was precisely the target group under investigation, which determined the directions of development of the city, shaped the urban landscape and made Cluj-Napoca one of the cultural bastions of the then Austro-Hungarian Monarchy. The decisions or proposals that defined the life of the city were often made or expressed at the tables of cafes, at the banquets of various associations or during private visits, and Sándor Márki regularly attended these meetings and recorded them in his diary. The diary, as a source, is unique in this case as well, because we can learn from it information's that are not recorded in official documents or dry minutes.

I was interested as in the mechanisms within the University of Cluj, as in those among the academic staff. Often, decisions that had a major impact on the life of the university were not made in faculty or committee meetings, but in a simple conversation during a walk. And the moments that determined the appointment of new university professors were usually decided during informal visits to the professors' homes. Faculty meetings only gave a formal form to the appointments, the decision being made beforehand in the dining room or cigar lounge of one of the professors, something that only the diary can report, not the official minutes.

Finally, of course, it was important to explore the personal context as well. Without examining Sándor Márki's family life, we cannot fully understand the inner motivations behind the professor's decisions.

I began my research by examining the specialized literature on the University of Cluj, Sándor Márki, and the social structures of the period, so as to place Sándor Márki's activities and his influence on the society and academic life of Cluj in as precise context as possible.

As a member of the cultural elite of the time, Sándor Márki maintained close ties with all strata of the intellectuals. The period under study represents the last two quiet and productive decades of the contemporary Hungarian cultural elite. After World War I, their local and regional position was shaken. A large part of the Transylvanian cultural elite moved to Hungary, because their position was closely linked to the organization of the Hungarian state or because their financial situation became uncertain. The cultural elite included the literary and artistic elite, as well as the scientific one, which was responsible for the transmission of culture through education. As a member of this, Sándor Márki maintained contact with many members of his social class. In addition to university professors, politicians, civil servants and military officers, he also cultivated friendly relations with renowned writers and artists of the time. As for the cultural elite of the time, the works of Viktor Karády, Tibor Péter Nagy and Szilárd Toth should certainly be mentioned.

In addition to the relevant studies of Ádám Erdész, the works published by Szilárd Toth on this topic were of great help. At the same time, without claiming to be exhaustive, we must mention a few important works, indispensable for a precise overview of the topic. An example in this sense is the large monograph on university history published in 2022, edited by László Marjanucz, Tamás Antal and Tamás Vajda, which attempts to cover all aspects of the history of the University of Cluj-Napoca. The volume edited by Róbert-Miklós Nagy and Szilárd Toth lists the rectors of the university from 1872 to 1919. Gábor Gyáni, in one of his works, discusses the diary as a source of social history and we cannot forget the works of György Gaal, on the history of the university, or even Sándor Márki's own volume on the history of the university.

I have tried to support Sándor Márki's claims regarding the university and its appointments with archival sources, to the extent that I could find relevant materials among the documents of the Cluj County Directorate of the National Archives of Romania, which refer to the Faculty of Letters in Cluj-Napoca. I thank Tamás Vajda for his help in this regard.

However, my main and most important source is Sándor Márki's personal diary, studying mainly volumes II and III, which cover the entire 21-year period studied (1893-1913). This is the most serene period of Sándor Márki's academic career, from the moment he was newly appointed university professor, when we can observe the prosperity of Cluj, the development of the university and the society of the dualism era at the same time. From 1914, the year immediately following the analyzed period, everything changes, the rules up to then are no longer valid and a new era begins in Sándor Márki's life, so this period would deserve a separate treatment in itself.

Considering my main research method, I tried to systematically process Sándor Márki's diary. Going through the days, I recorded in an EXCELL table with whom, where, when and how many times he met. I noted separately where the meeting took place, whether it was at the Márki family, at friends' or possibly in a neutral place. I also noted the main events of the given day, the topics of the meetings, as well as events, statements and calculations related to university life, events affecting family life, urban, academic and scientific issues.

The creation of the table required precise work, but thanks to this, the life and work of Sándor Márki became more transparent and any information can be easily retrieved based on keywords or names, as well as when and where Sándor Márki was. It is also possible to quantify the main moments of his life, more precisely how many times he met and where he preferred to meet.

Thanks to this, I was able to accurately quantify all the data and deduce the number of his personal meetings, aggregated, broken down by year and location, and then even by specific individuals, which provides an accurate picture of Márki's narrower and wider network of contacts. Since I was interested in Márki's network in Cluj and, in particular, his relations with the university elite, these figures only cover his social contacts here and do not include trips abroad, to Budapest or other cities. Also, the numbers only cover those social gatherings where Sándor Márki sought someone's company in his free time, voluntarily, or someone sought his. It is understandable that Márki met with colleagues much more frequently, for example, at professional events, at the university or for other work-related matters, but these are not included. In fact, in my opinion, the picture of Márki's network of contacts would be distorted if the meetings that were practically unavoidable in his work were taken into account. For the same reason, I omitted the visits to

Márki's family members, since they were made due to special family circumstances, not personal preferences.

I processed the data thus obtained by creating 35 graphic diagrams, which I explain from many points of view.

Regarding the constitution of the thesis, Chapter II deals with the history of the University of Cluj-Napoca, including its structural organization. It is important to start with this topic because, without knowing the history and structure of the university, we cannot put Sándor Márki's diary and its content in an adequate context.

Starting from the founding of the university, its establishment and the political conditions that helped or hindered it, the structure of the university is presented (subchapter II.1, in which we discuss the faculties that underlie the university, functions, positions and responsibilities. Here we also discuss the various university titles that emerged from the university's employment system, and being aware of them is essential, as they will be mentioned in many chapters to follow.

We also deal with university administration (subchapter II.2), where we discuss the powers of the University Council and the faculty councils, as well as the practice of university appointments. The history of the Faculty of Letters, Languages and History, the most important faculty for our topic (subchapter II.3), and, within it, the history of the Department of World History, Sándor Márki's chair, will show us who Márki's predecessors were and what legacy he had to carry forward.

The development of the university and the city (subchapter II. 4) practically went hand in hand and we cannot understand one without the other. What was a step forward for the university was also a step forward for the city of Cluj-Napoca, to such an extent that the existence of the university brought many epoch-making developments to the city. In addition to the infrastructural improvements, the university buildings also had a major impact on the image of the city of Cluj-Napoca, not to mention the fact that the social segment of the city changed with the establishment of the university. In summary (subchapter II.5), we will review the construction of the university, the evolution of the number of students and the relocation of the university.

Chapter III refers to the life of Sándor Márki, detailing the family context that allowed the young Márki to follow his dream of becoming a historian. We then follow the main stages of his career, from his high school years, when he already published historical articles in the local newspaper as a sign of his ambition, and then we move through his college years, to his career as a university professor.

Chapter IV aims to reconstruct Sándor Márki's network of relationships by quantifying his social contacts. First, we examine the number of meetings aggregated according to various aspects, illustrated by diagrams. We start with the total number of meetings (subchapter IV.1), then we break down the annual totals by location, showing how many times each year Sándor Márki received guests (subchapter IV.2), how many times he was invited to someone else's (subchapter IV.3), or how many times he attended a social gathering in a neutral location (subchapter IV.4).

We then illustrate the total number of social gatherings attended per year (subchapter IV.5), where the fluctuation of the 21 years studied can be followed. There are well-defined patterns underlying the events in the given years, one can see, for example, in which years health problems and others arose more often, which determined the change in the number of gatherings in one direction or another. Next, we discuss the development of the three examined categories broken down by year, highlighting the main events of the given year, which could have influenced the number of social contacts (subchapters IV. 6-26).

Chapter V discusses the people behind the numbers. First, we can observe Sándor Márki's close relationships (subchapter V. 1), i.e. those with whom he sought company the most during the period under study. Then, the mentioned people are examined separately in the order of their number of mentions (subchapters V. 2-8). At the end of the chapter, Márki's relationships, which can be said to be mediocre (subchapter V. 9), i.e. those whom he did not meet as regularly, but who were nevertheless decisive members of his network of relationships, are analyzed. Through these chapters, the arcs of Márki's personal network of relationships are clearly outlined, his personal preferences in relation to those around him, the depth of his friendships and, in general, a picture of the everyday life of university professors at that time are clearly revealed.

Chapter VI deals with the issue of university appointments based on the diary of Sándor Márki. Given that Márki recorded not only his personal problems but also the various affairs of the university and, in particular, of his own faculty, we can follow the process of filling vacant

chairs with new professors. Professors who wanted to run for a chair usually sought out Márki during informal visits, hoping that he could support their cause. Usually, the chair was occupied during such meetings, and even if someone was considered a favorite, he could easily fail during personal visits if he did not make a good enough impression on the professors in the faculty of letters. Márki recorded a number of such cases in his diary over the 21 years under analysis, and in Chapter VI we will try to reconstruct events of this type in the respective departments (subchapters VI.1-12).

Chapter VII deals with university matters and curiosities that do not fit into any of the chapters, but which certainly deserve to be mentioned. Of course, university issues are discussed in all parts of the essay, but we considered it necessary to treat them separately. Here, for example, we approach the case of Sándor Márki's unsuccessful candidacy in Budapest, at the beginning of the years spent in Cluj. We also touch on various internal conflicts, the issue of university professors' salaries or Márki's invitation to the University of Budapest, which he refused, which led to a serious internal struggle for him.

Chapter VIII deals with Sándor Márki's years as dean. During his career in Cluj, he was twice dean and vice-dean of the Faculty of Letters, Languages and History, between 1896-1897 and 1907-1908. We reconstruct the events and related responsibilities based on his diary.

Chapter IX provides an insight into Márki's relationships with his colleagues. He usually remembered his deceased colleagues in his diary with personal notes, which are valuable because they represent a retrospective of the main moments of his relationship with them, as well as the most important traits of their personality. Several such cases are highlighted in this chapter.

Chapter X discusses Sándor Márki's family relationships. We cannot fully understand Márki's personal decisions without knowing his family background. During the period under review, many significant family events occurred that had a major impact on Sándor Márki's life. At that time, his daughter grew up, his grandchildren were born, and because of his family situation, he refused an offer that would have represented the pinnacle of his profession.

Overall, it can be said that István Báthory, by founding the Jesuit Academy of Cluj in 1581, set Cluj education on an upward path that has continued to this day. The establishment of the

University of Sciences in 1872 provided higher education in Cluj with a structural framework of European level, definitively changed the direction of the city's development, and also accelerated its pace. The university and the positive changes it brought about contributed greatly to Cluj becoming one of the intellectual centers of Transylvania and the country.

In addition to the numerous infrastructure improvements that the university brought to the city, the newly constructed buildings also transformed the image of the city, contributing greatly to the urban landscape we know today. Among the urban landscape, the social structure of Cluj was also transformed; the students and university professors attracted to the city by the university created a stable intellectual layer, which greatly influenced the economic, social, and cultural life of the city.

This social layer was also strengthened by Sándor Márki, who, having won an appointment at an early age to the University of Cluj in 1892, quickly became a key member of the local intellectuality and tried to maintain contact with all layers of the upper middle class. Immediately after his appointment, he became a member of all important companies and associations, and over time he occupied increasingly important positions within them.

He also had a direct influence on the development of the city, at that time university professors have been asked for their opinion on all important issues, both by the political and religious leadership. Mayors, bishops and members of parliament regularly attended Sándor Márki's table. Sándor Márki, for example, could participate directly in the decision-making process as an honorary municipal councilor or as a member of the board of directors of the Transylvanian Roman Catholic state.

During his career in Cluj, Sándor Márki built an incredibly wide network of contacts, whose members were mostly his fellow university professors, but many members of political, religious, artistic and scientific life were also represented. At the same time, he led an extremely active social life, through which he continuously maintained and built up his network of contacts. According to his diary, during the analyzed period, Márki participated in a total of 1383 social meetings in Cluj-Napoca.

He was a regular guest at the social gatherings, banquets, evenings and gala dinners of his time, and his own house was also certainly considered a meeting place for intellectuals. Even the

first path of out-of-town intellectuals, scientists, artists, writers or politicians arriving in Cluj, led to Sándor Márki. Consequently, during the examined period, 40% of the meetings and visits mentioned in his diary took place in his own house.

The second most mentioned category is the one about visits to others, at 32%. The largest share of these visits occurred immediately after his appointment in Cluj-Napoca, as he settles in the city, which is when he makes most visits to make acquaintances, and this is also when his friendships are at their peak.

The third category, which accounts for 28% of cases, is gatherings that take place in neutral locations, which took place in restaurants, ballrooms and cafes. This includes regular leisure meetings of university professors or gala evenings and dance parties of various organizations.

The number of social gatherings in the period under review could have been determined by many factors, including Márki's advancing age, the birth of his grandchildren, the death of friends, or the deterioration of relationships. It is clear that he was most socially active in his early years, at the beginning of his fifth decade, and more precisely, the most social contacts were counted in 1895.

The figures clearly show the various events of Sándor Márki's life, for example in 1912 he received the most guests in his own apartment, because at that time, due to illness, he could not leave the house for a long time, and for this reason all meetings were organized in the Márki house, and even some academic activities were held there. At the same time, the aggregate numerical values show the birth of his grandchildren, when he tries to spend more and more time with them, or the illness of his daughter's husband, which resulted in the return of financial responsibility to Márki, thus supporting both families.

The number of meetings with certain people, entourages, is also telling. It can be clearly stated that the most represented group in his network of contacts is that of university teachers and during the analyzed period he met them most often for leisure purposes.

Based on his diary, an inner circle can be identified, consisting of Márki's best friends and closest connections. Four of the members of the inner circle were his colleagues at the Faculty of Letters, Languages and History (Lajos Szádeczky, Gergely Moldován, Henrik Finály, Hugó

Meltzl). The other three people, the lawyers Gyula Szentkirályi and Gyula Kozma, and the doctor Imre Török were not among his colleagues.

Among them, his colleague Lajos Szádeczky stands out, with whom he met the most, 242 times, voluntarily and in his free time, so not at the university or at other professional events. The two historians, Márki and Szádeczky, were practically inseparable in the first years of the examined period, Szádeczky's name appearing at almost every social gathering. They are regular guests of each other and, even if the visits do not take place in each other's homes, they still go together to the gatherings that take place in neutral locations. In 1898, however, their relationship deteriorates, the number of meetings simply decreases, reaching a maximum of five occasions per year. However, their initial relationship was so strong that Lajos Szádeczky has the most mentions of the gatherings, although they were close friends for only five of the 21 years examined.

In addition to Sándor Márki's close relationships, we can also identify an external circle that covers Márki's mediocre relationships. The importance of this category lies in the fact that it reveals to us who Márki surrounded himself with, apart from his close friends, with which strata of society he interacted. Of course, the list drawn up in this way mainly includes Márki's fellow university professors, but alongside them are found all strata of the intellectuals of the time. In addition to the clergy and a high official of the Austro-Hungarian Monarchy, a prominent figure of the Transylvanian aristocracy also appears, as well as one of the most famous artists of the time, the creator of the statue of Matthias in Cluj.

Sándor Márki had an extraordinarily colorful and dynamic life in terms of social activity. In addition to his scientific work, through his diary he left to posterity an important legacy and historical source, through which we can reconstruct not only the network of university professors of the time, but also the social relations and daily life of Transylvania and the city of Cluj-Napoca at that time.

BILIOGRAPHY

Márki Sándor naplói I.

Erdész Ádám: *Márki Sándor naplói II.* Magyar Nemzeti Levéltár Békés Megyei Levéltára, Gyula, 2015.

Márki Sándor naplói II.

Erdész Ádám: *Márki Sándor naplói II.* Magyar Nemzeti Levéltár Békés Megyei Levéltára, Gyula, 2018.

Márki Sándor naplói III.

Erdész Ádám: *Márki Sándor naplói III.* Magyar Nemzeti Levéltár Békés Megyei Levéltára, Gyula, 2021.

Márki Sándor naplói IV.

Erdész Ádám: *Márki Sándor naplói III.* Magyar Nemzeti Levéltár Békés Megyei Levéltára, Gyula, 2023.

Gausz-Toth-Vajda: A kolozsvári egyetem

Gausz Ildikó-Toth Szilárd-Vajda Tamás (szerk.): A kolozsvári egyetem alapításának forrásai és sajtóvisszhangja 1868-1872, Iskola Alapítvány Kiadó, Kolozsvár, 2022.

Marjanucz-Szabó-Toth-Vajda: A kolozsvári/szegedi Ferencz József tudományegyetem I.

Marjanucz László – Szabó Pál Csaba – Toth Szilárd – Vajda Tamás: A kolozsvári/szegedi Ferencz József tudományegyetem 1872-1940. Válogatott dokumentumok, Kárpát-medence Intézet, Kolozsvár-Szeged, 2016.

Marjanucz-Szabó-Toth-Vajda: A kolozsvári/szegedi Ferencz József tudományegyetem II.

Marjanucz László – Szabó Pál Csaba – Toth Szilárd – Vajda Tamás: A kolozsvári/szegedi Ferencz József tudományegyetem 1872-1940. Válogatott dokumentumok, - második bővített kiadás, Kárpát-medence Intézet, Kolozsvár-Szeged, 2019.

Antal Orsolya: Berde Áron

Antal Orsolya: Berde Áron In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919).* Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 25-33.

Antal Orsolya: Csiky Viktor

Antal Orsolya: Csiky Viktor In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919).* Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 141-149.

Antal Orsolya: Groisz Gusztáv

Antal Orsolya: Groisz Gusztáv In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 71-77.

Antal Orsolya: Haller Károly

Antal Orsolya: Haller Károly In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 105-113.

Antal Orsolya: Kolosváry Sándor

Antal Orsolya: Kolosváry Sándor In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 177-185.

Antal-Balogh: A Jog- és Államtudományi Kar

Antal Tamás – Balogh Elemér: A Jog- és Államtudományi Kar In *A Szegedi Tudományegyetem és elődei története. II. rész. A kolozsvári egyetem története az alapítástól a szegedi újrakezdésig 1872-1921*, Szerk. Marjanucz László, Antal Tamás, Vajda Tamás, Szegedi Egyetemi Kiadó, Szeged, 2022., 145-200.

Bartos-Elekes Zsombor: *Geográfusképzés a kolozsvári egyetemen*

Bartos-Elekes Zsombor: *Geográfusképzés a kolozsvári egyetemen (1874–1919) és Cholnoky Jenő kolozsvári hagyatéka* In Toth Szilárd (szerk.), *Hagyomány és kiválóság: 150 éves magyar egyetemi oktatás Kolozsváron*, Egyetemi Műhely Kiadó, Kolozsvár, 2023., 255-265.

Beke Ibolya: Schilling Lajos

Beke Ibolya: Schilling Lajos In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 313-321.

Beke Ibolya: Szádeczky-Kardoss Gyula

Beke Ibolya: Szádeczky-Kardoss Gyula In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 399-407.

Biró István: *A kolozsvári felekezeti egyetem története*

Biró István: *A kolozsvári felekezeti egyetem története* In Toth Szilárd (szerk.), *Hagyomány és kiválóság: 150 éves magyar egyetemi oktatás Kolozsváron*, Egyetemi Műhely Kiadó, Kolozsvár, 2023., 339-361.

Biró István: Finály Henrik

Biró István: Finály Henrik In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 51-59.

Biró István: Imre Sándor

Biró István: Imre Sándor In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 87-93.

Biró István: Meltzl Hugó

Biró István: Meltzl Hugó In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 237-245.

Biró István: Szabó Károly

Biró István: Szabó Károly In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 121-129.

Biró István: Szádeczky-Kardoss Lajos

Biró István: Szádeczky-Kardoss Lajos In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 389-397.

Biró István: Szamosi János

Biró István: Szamosi János In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 159-165.

Biró István: Szász Béla

Biró István: Szász Béla In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 197-205.

Biró István: Turner Adolf

Biró István: Turner Adolf In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 277-283.

Cholnoky: Geográfus tanárképzés

Cholnoky Jenő: Geográfus tanárképzés a kolozsvári egyetemen. In *Földrajzi Közlemények*, 45 (1917). 444–453.

Csatári István Gergő: Kenyeres Balázs

Csatári István Gergő: Kenyeres Balázs In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 419-429.

Csatári István Gergő: Kosutány Ignác

Csatári István Gergő: Kosutány Ignác In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 409-417.

Csatári István Gergő: Rigler Gusztáv

Csatári István Gergő: Rigler Gusztáv In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 461-469.

Csatári István Gergő: Szabó Dénes

Csatári István Gergő: Szabó Dénes In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 341-349.

Csatári István Gergő: Udránszky László

Csatári István Gergő: Udránszky László In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 379-387.

Dr. Lönhárt Tamás: Végjáték vagy sajátos fogantatás

Dr. Lönhárt Tamás: Végjáték vagy sajátos fogantatás: A kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem épületeinek és eszköztárának átszármaztatása a Babeş és a Bolyai tudományegyetemekre (1944–1945) In Toth Szilárd (szerk.), *Hagyomány és kiválóság: 150 éves magyar egyetemi oktatás Kolozsváron*, Egyetemi Műhely Kiadó, Kolozsvár, 2023., 389-413.

Erdész Ádám: A kolozsvári egyetem személyes látószögből Márki Sándor

Erdész Ádám: A kolozsvári egyetem személyes látószögből Márki Sándor 1892–1919 közötti, egyetemre vonatkozó naplói alapján In Toth Szilárd (szerk.), *Hagyomány és kiválóság: 150 éves magyar egyetemi oktatás Kolozsváron*, Egyetemi Műhely Kiadó, Kolozsvár, 2023., 237-254.

Erdész: A kolozsvári felekezeti magyar egyetem, 1920–1921.

Erdész Ádám: A kolozsvári felekezeti magyar egyetem, 1920–1921. In: Erdész Ádám: *A Kner család és más történetek*. Tanulmányok. Osiris Kiadó, Budapest 2017. 226–248.

Erdész: Ami a tarisznyába került

Erdész Ádám: Ami a tarisznyába került - Márki Sándor indulása In *A Múlt felfedezői*, Békés Megyei Levéltár, Gyula, 2011, 77-97.

Erdész: Katedra, társadalom, magánélet – Márki Sándor kolozsvári mindennapjai

Erdész Ádám: Katedra, társadalom, magánélet – Márki Sándor kolozsvári mindennapjai, Ünnepi kötet dr. Blazovich László egyetemi tanár 70. születésnapjára. Balogh Elemér és Homoki-Nagy Mária gond. Szeged, [Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kara], 2013. 185-197. p. (Acta Universitatis Szegediensis Acta juridica et politica; 75.)

Erdész: Márki Sándor, a kolozsvári egyetem tanára

Erdész Ádám: Márki Sándor, a kolozsvári egyetem tanára. In: *Márki Sándor naplói. II. 1893-1903.* Szerk. Erdész Ádám. Gyula, 2018., 5-17.

Fazakas: Infrastrukturális fejlesztések Kolozsváron

Fazakas László: Infrastrukturális fejlesztések Kolozsváron: A vízhálózat kiépítése (1885–1887) In *Korunk* 26 (2015) 11: 108–113.

Fazakas László: Közművesítés a dualizmus kori Kolozsváron

Fazakas László: *Közművesítés a dualizmus kori Kolozsváron.* In: Közelítések: tanulmányok Erdély 19–20. századi történetéhez. Szerk. Romsics Ignác. Kolozsvár, 2018. 13–35.

Ferenczi: A hátszág megtévesztő nyugalma

Ferenczi Szilárd: A hátszág megtévesztő nyugalma. Kolozsvár az első világháború idején. In: Certamen III. Előadások a Magyar Tudomány Napján az Erdélyi Múzeum Egyesület I. szaksztyályában. Szerk. Egyed Emese – Pakó László. Kolozsvár, 2015. 329–346.

Fodor János: Apáthy István

Fodor János: Apáthy István In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919).* Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 323-331.

Gaal György: A kolozsvári tudományegyetem orvosi karának épületei és építkezései

Gaal György: A kolozsvári tudományegyetem orvosi karának épületei és építkezései In Toth Szilárd (szerk.), *Hagyomány és kiválóság: 150 éves magyar egyetemi oktatás Kolozsváron,* Egyetemi Műhely Kiadó, Kolozsvár, 2023., 65-92.

Gaal György: Telkek, épületek, építkezések – ahol az egyetemi munka folyt

Gaal György: Telkek, épületek, építkezések – ahol az egyetemi munka folyt In *A Szegedi Tudományegyetem és elődei története. II. rész. A kolozsvári egyetem története az alapítástól a szegedi újrakezdésig 1872-1921,* Szerk. Marjanucz László, Antal Tamás, Vajda Tamás, Szegedi Egyetemi Kiadó, Szeged, 2022., 51-108.

Gyáni: A napló mint társadalomtörténeti forrás

Gyáni Gábor: A napló mint társadalomtörténeti forrás. In Gyáni Gábor: *Emlékezés, emlékezet és a történelem elbeszélése.* Budapest, 2000., 25-33.

Hannus-Wanek-Erdei: Matematika-és Természettudományi Kar

Hannus István-Wanek Ferenc-Erdei László: Matematika-és Természettudományi Kar In *A Szegedi Tudományegyetem és elődei története. II. rész. A kolozsvári egyetem története az alapítástól a szegedi újrakezdésig 1872-1921,* Szerk. Marjanucz László, Antal Tamás, Vajda Tamás, Szegedi Egyetemi Kiadó, Szeged, 2022., 343-401.

Jakó: Egyetemi, főiskolai kezdeményezések Erdélyben

Jakó Klára: Egyetemi, főiskolai kezdeményezések Erdélyben a XVI–XVIII. században. In Faragó József – Incze Miklós – Katona Szabó István (szerk.): *Az erdélyi magyar felsőoktatás évszázadai*. Emlékkönyv. Budapest, 1996.

Kápolnási Zsolt: Lukáts Adolf

Kápolnási Zsolt: Lukáts Adolf In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 451-459.

Kápolnási Zsolt: Schneller István

Kápolnási Zsolt: Schneller István In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 471-479.

Kápolnási Zsolt: Tangl Károly

Kápolnási Zsolt: Tangl Károly In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 441-449.

Karády Viktor: Az egyetem diáksága

Karády Viktor: Az egyetem diáksága In *A Szegedi Tudományegyetem és elődei története. II. rész. A kolozsvári egyetem története az alapítástól a szegedi újrakezdésig 1872-1921*, Szerk. Marjanucz László, Antal Tamás, Vajda Tamás, Szegedi Egyetemi Kiadó, Szeged, 2022., 403-491.

Karády Viktor: Kolozsvár mint iskolaváros

Karády Viktor: Kolozsvár mint iskolaváros a Kárpát-medence elitképzési piacán 1872-1918 In: *140 éves a kolozsvári magyar anyanyelvű egyetemi oktatás*. Szerk: Batiz Enikő, Nagy László, Soós Anna, Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár, 2013., 237-244.

Killyéni András: A modern egyetemi sportélet kibontakozása Kolozsváron

Killyéni András: A modern egyetemi sportélet kibontakozása Kolozsváron (1872–1914) In: Toth Szilárd (szerk.), *Hagyomány és kiválóság: 150 éves magyar egyetemi oktatás Kolozsváron*, Egyetemi Műhely Kiadó, Kolozsvár, 2023., 319-338.

Kis: A Szádeczky-Kardoss család

Kis Domokos Dániel: A Szádeczky-Kardoss család – Szádeczky-Kardoss Lajos és családja. Családi kötődések és kapcsolatrendszerek – a tehetség kibontakozása és az érvényesülés lehetőségei. In: *A tudomány szolgálatában két nemzedéken át. A Szádeczky-Kardossok*. Szerk. Kis Domokos Dániel. Unicus Műhely, Budapest, 2022. 40–63.

Mariska Zoltán: Az alapítástól a névadásig

Mariska Zoltán: Az alapítástól a névadásig In: *A Szegedi Tudományegyetem és elődei története. II. rész. A kolozsvári egyetem története az alapítástól a szegedi újrakezdésig 1872-1921*, Szerk. Marjanucz László, Antal Tamás, Vajda Tamás, Szegedi Egyetemi Kiadó, Szeged, 2022., 17-50.

Mariska Zoltán: Orvostudományi Kar

Mariska Zoltán: Orvostudományi Kar In: *A Szegedi Tudományegyetem és elődei története. II. rész. A kolozsvári egyetem története az alapítástól a szegedi újrakezdésig 1872-1921*, Szerk. Marjanucz László, Antal Tamás, Vajda Tamás, Szegedi Egyetemi Kiadó, Szeged, 2022., 201-251.

Marjanucz: Bevezetés

Marjanucz László: Bevezetés In: *A Szegedi Tudományegyetem és elődei története. II. rész. A kolozsvári egyetem története az alapítástól a szegedi újrakezdésig 1872-1921*, Szerk. Marjanucz László, Antal Tamás, Vajda Tamás, Szegedi Egyetemi Kiadó, Szeged, 2022., 15-16.

Mátyás-Vajda: Rektorok, rektori hivatal

Mátyás Zoltán-Vajda Tamás: Rektorok, rektori hivatal In: *A Szegedi Tudományegyetem és elődei története. II. rész. A kolozsvári egyetem története az alapítástól a szegedi újrakezdésig 1872-1921*, Szerk. Marjanucz László, Antal Tamás, Vajda Tamás, Szegedi Egyetemi Kiadó, Szeged, 2022., 109-144.

Nagy György: Egyetemi gondolat

Nagy György: Egyetemi gondolat az 1848-as forradalom idején Erdélyben. In: *Emlékkönyv Imreh István nyolcvanadik születésnapjára*. Kolozsvár, 1999. 352–356.

Nagy Róbert-Miklós: Brassai Sámuel

Nagy Róbert-Miklós: Brassai Sámuel In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 95-103.

Nagy Róbert-Miklós: Entz Géza

Nagy Róbert-Miklós: Entz Géza In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 61-69.

Nagy Róbert-Miklós: Kanitz Ágost

Nagy Róbert-Miklós: Kanitz Ágost In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 167-175.

Nechita Alexandra: Farkas Lajos

Nechita Alexandra: Farkas Lajos In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 257-265.

Nechita Alexandra: Jancsó György

Nechita Alexandra: Jancsó György In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 371-377.

Nechita Alexandra: Kiss Mór

Nechita Alexandra: Kiss Mór In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 333-339.

Nechita Alexandra: Óvári Kelemen

Nechita Alexandra: Óvári Kelemen In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 217-225.

Nechita Alexandra: Vályi Gábor

Nechita Alexandra: Vályi Gábor In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 295-301.

Nemes Szilárd-Attila: Brandt József

Nemes Szilárd-Attila: Brandt József In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 227-235.

Nemes Szilárd-Attila: Farkas Gyula

Nemes Szilárd-Attila: Farkas Gyula In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 361-369.

Nemes Szilárd-Attila: Klug Nándor

Nemes Szilárd-Attila: Klug Nándor In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 187-195.

Nemes Szilárd-Attila: Lechner Károly

Nemes Szilárd-Attila: Lechner Károly In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 267-275.

Nemes Szilárd-Attila: Lőte József

Nemes Szilárd-Attila: Lőte József In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 303-311.

Nóbik Attila: Felméri Lajos szerepe

Nóbik Attila: Felméri Lajos szerepe a magyar pedagógiai gondolkodás történetében. Lehetséges megközelítések egy életműhöz In: Toth Szilárd (szerk.), *Hagyomány és kiválóság: 150 éves magyar egyetemi oktatás Kolozsváron*, Egyetemi Műhely Kiadó, Kolozsvár, 2023., 183-202.

Osváth Zsolt: Diákegyesületek, diákjóléti intézmények a kolozsvári egyetemen

Osváth Zsolt: Diákegyesületek, diákjóléti intézmények a kolozsvári egyetemen In: *A Szegedi Tudományegyetem és elődei története. II. rész. A kolozsvári egyetem története az alapítástól a szegedi újrakezdésig 1872-1921*, Szerk. Marjanucz László, Antal Tamás, Vajda Tamás, Szegedi Egyetemi Kiadó, Szeged, 2022., 529-585.

Osváth Zsolt: Diáknetwork

Osváth Zsolt: Diáknetwork. A Kolozsvári Tudományegyetemi Kör 1903/1904. tanévi évkönyvének szerzői In: Toth Szilárd (szerk.), *Hagyomány és kiválóság: 150 éves magyar egyetemi oktatás Kolozsváron*, Egyetemi Műhely Kiadó, Kolozsvár, 2023., 293-318.

Paksa: Márki Sándor

Paksa Rudolf: Márki Sándor, In: *Korunk*, 2011/5, 60-65.

Péter H. Mária – Biró István: Gyógyszerészképzés a Ferenc József Tudományegyetemen

Péter H. Mária – Biró István: Gyógyszerészképzés a Ferenc József Tudományegyetemen 1872 és 1919 között In: Toth Szilárd (szerk.), *Hagyomány és kiválóság: 150 éves magyar egyetemi oktatás Kolozsváron*, Egyetemi Műhely Kiadó, Kolozsvár, 2023., 127-161.

Péter H. Mária: Gyógyszerészképzés

Péter H. Mária: Gyógyszerészképzés In: *A Szegedi Tudományegyetem és elődei története. II. rész. A kolozsvári egyetem története az alapítástól a szegedi újrakezdésig 1872-1921*, Szerk. Marjanucz László, Antal Tamás, Vajda Tamás, Szegedi Egyetemi Kiadó, Szeged, 2022., 253-276.

Pukánszky Béla: Személyiségpedagógia és tanárképzés

Pukánszky Béla: Személyiségpedagógia és tanárképzés. Schneller István, az elméletalkotó és az iskolaszervező In: Toth Szilárd (szerk.), *Hagyomány és kiválóság: 150 éves magyar egyetemi oktatás Kolozsváron*, Egyetemi Műhely Kiadó, Kolozsvár, 2023., 163-182.

Robert Offner: Hátrányos vagy előnyös

Robert Offner: Hátrányos vagy előnyös, esetleg áldásos volt-e Erdélyre nézve az első teljes egyetem késői (1872) létrejötte? Kritikus vizsgálat az orvostképzés szempontjából In: Toth Szilárd (szerk.), *Hagyomány és kiválóság: 150 éves magyar egyetemi oktatás Kolozsváron*, Egyetemi Műhely Kiadó, Kolozsvár, 2023., 93-125.

Schneller: A kolozsvári tanárképzőintézet feladatáról

Schneller István: A kolozsvári tanárképzőintézet feladatáról. In: uő: *Paedagógiai dolgozatok. A főiskolai tanügyről*. Harmadik kötet, Hornyánszky V. Cs. és Kir. Udv. Könyvnyomdája, Budapest, 1910. 174–187.

Sipos Gábor: A kolozsvári egyetemi könyvtár története

Sipos Gábor: A kolozsvári egyetemi könyvtár története In: *A Szegedi Tudományegyetem és elődei története. II. rész. A kolozsvári egyetem története az alapítástól a szegedi újrakezdésig 1872-1921*, Szerk. Marjanucz László, Antal Tamás, Vajda Tamás, Szegedi Egyetemi Kiadó, Szeged, 2022., 587-609.

Sipos Gábor: Az Erdélyi Múzeum-Egyesület

Sipos Gábor: Az Erdélyi Múzeum-Egyesület és a kolozsvári egyetem kapcsolata In: *A Szegedi Tudományegyetem és elődei története. II. rész. A kolozsvári egyetem története az alapítástól a szegedi újrakezdésig 1872-1921*, Szerk. Marjanucz László, Antal Tamás, Vajda Tamás, Szegedi Egyetemi Kiadó, Szeged, 2022., 611-625.

Stan Ana-Maria-Lukács József: Moldován Gergely

Stan Ana-Maria-Lukács József: Moldován Gergely In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 351-359.

Szabó E. István: Fabinyi Rudolf

Szabó E. István: Fabinyi Rudolf In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 285-293.

Szabó E. István: Márki Sándor

Szabó E. István: Márki Sándor In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 431-439.

Szabó E. István: Márki Sándor élete

Szabó E. István: Márki Sándor In Közép-Európa – regionális és nemzeti struktúrák, elitek, emlékezetpolitika, Erdélyi évszázadok, A Kolozsvári Magyar Történeti Intézet évkönyve, Egyetemi Műhely Kiadó, Kolozsvár, 2022, 233-247.

Szebenyi: Márki Sándor mint középiskolai tanár

Szebenyi Péter: Márki Sándor mint középiskolai tanár és didaktikus. In: *Századok*, 103. évf. 1969. 5–6. sz., 1201-1214.

Szögi László: Az erdélyi felsőoktatás átmeneti időszaka

Szögi László: Az erdélyi felsőoktatás átmeneti időszaka 1848–1872 In: Toth Szilárd (szerk.), Hagyomány és kiválóság: 150 éves magyar egyetemi oktatás Kolozsváron, Egyetemi Műhely Kiadó, Kolozsvár, 2023., 11-32.

Toth Szilárd: 130 éve nevezték ki Márki Sándort

Toth Szilárd: 130 éve nevezték ki Márki Sándort a kolozsvári egyetem nyilvános rendes tanárává, in Kincses Kolozsvár kalendárium: 2023-2024, szerk: H. Szabó Gyula, Szabó Lilla, Kriterion Könyvkiadó, Kolozsvár, 2023., 68-81.

Toth Szilárd: A kolozsvári egyetem 1872-es (újra)alapításának háttere és környezete

Toth Szilárd: A kolozsvári egyetem 1872-es (újra)alapításának háttere és környezete, In: Háttér és környezet. Interdiszciplináris párbeszéd 9. Veress Károly. Bolyai Társaság – Egyetemi Műhely Kiadó. Kolozsvár, 2023, 111-126.

Toth Szilárd: A kolozsvári egyetem újraalapításának körülményei

Toth Szilárd: A kolozsvári egyetem újraalapításának körülményei és az erdélyi kisebbségek álláspontja (1868–1872) In: Toth Szilárd (szerk.), Hagyomány és kiválóság: 150 éves magyar egyetemi oktatás Kolozsváron, Egyetemi Műhely Kiadó, Kolozsvár, 2023., 33-64.

Toth: A kolozsvári Magyar Királyi Ferenc József Tudományegyetem és a város

Toth Szilárd: A kolozsvári Magyar Királyi Ferenc József Tudományegyetem és a város 1914-1919 között, In: *A Trianoni békediktátum és az erdélyi magyarság autonómia törekvései a 20. században és a 21. század elején*, szerk. Garda Dezső, Státus kiadó, Csíkszereda, 2020, 9-51.

Toth: A magyar kulturális elit mozgásdinamikája

Toth Szilárd: A magyar kulturális elit mozgásdinamikája a huszadik században – Erdély In: Közép-Európa – regionális és nemzeti struktúrák, elitek, emlékezetpolitika, Erdélyi évszázadok, A Kolozsvári Magyar Történeti Intézet évkönyve, Egyetemi Műhely Kiadó, Kolozsvár, 2022., 79-111.

Toth: A rektorok, az Egyetemi Tanács és hatáskörük

Toth Szilárd: A rektorok, az Egyetemi Tanács és hatáskörük. In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022. 11–23.

Toth Szilárd: Abt Antal

Toth Szilárd: Abt Antal In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 131-139.

Toth: Az egyetem szerepe Kolozsvár gazdasági, társadalmi fejlődésében

Toth Szilárd: Az egyetem szerepe Kolozsvár gazdasági, társadalmi fejlődésében: 1872-1913, In: *A Maros megyei magyarság történetéből 5.*, Mentor Könyvek Kiadó, Marosvásárhely, 2021, 371-390.

Toth: Az egyetem, a város és Erdély kapcsolata

Toth Szilárd: Az egyetem, a város és Erdély kapcsolata In: *A Szegedi Tudományegyetem és elődei története. II. rész. A kolozsvári egyetem története az alapítástól a szegedi újrakezdésig 1872- 1921*, Szerk. Marjanucz László, Antal Tamás, Vajda Tamás, Szegedi Egyetemi Kiadó, Szeged, 2022., 627-663.

Toth: Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Kar

Toth Szilárd: Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Kar In: *A Szegedi Tudományegyetem és elődei története. II. rész. A kolozsvári egyetem története az alapítástól a szegedi újrakezdésig 1872- 1921*, Szerk. Marjanucz László, Antal Tamás, Vajda Tamás, Szegedi Egyetemi Kiadó, Szeged, 2022., 277-341.

Toth: *Cluj and the University During World War I.*

Toth Szilárd: *Cluj and the University During World War I.*, In: *Philobiblon, Transylvanian Journal of Multidisciplinary Research in Humanities*, Vol. XXIII (2018) No. 1, 51-72.

Toth: Előszó helyett: Trianon és az erdélyi magyar kulturális elit kivándorlása/itthon maradása

Toth Szilárd: Előszó helyett: Trianon és az erdélyi magyar kulturális elit kivándorlása/itthon maradása In Toth Szilárd (szerk.): Transzilvanizmus: Bánffy Miklós 150., Kós Károly 140., Kemény János 120. születési évfordulójára Egyetemi füzetek 54. Egyetemi Műhely Kiadó, Bolyai Társaság, Kolozsvár, 2024., 7-35.

Toth Szilárd: Koch Antal

Toth Szilárd: Koch Antal In: Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919). Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 207-215.

Toth: Kolozsvár és az egyetem az első világháború éveiben

Toth Szilárd: Kolozsvár és az egyetem az első világháború éveiben, In: Per Aspera ad Astra. A Pécsi Tudományegyetem művelődés- és egyetemtörténeti közleményei, V. évfolyam, 2018/2. szám, 113-130.

Toth Szilárd: Martin Lajos

Toth Szilárd: Martin Lajos In: Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919). Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 247-255.

Toth: Rolul Universităţii din Cluj în dezvoltarea oraşului

Toth Szilárd: Rolul Universităţii din Cluj în dezvoltarea oraşului (1872–1914) (The Role of the University of Cluj in the Development of the City (1872–1914)), In: Historia Urbana, vol. 29/2021, Editura Academiei Române, 113-130.

Toth: Şcoala clujeană de istorie

Toth Szilárd: Şcoala clujeană de istorie, In: Tradiţie şi excelenţă. Şcolile academice/de ştiinţă la Universitatea Babeş-Bolyai din Cluj-Napoca, szerk. Daniel David, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2019, 104-117.

Vajda Tamás: A kolozsvári tanári kör szerepe

Vajda Tamás: A kolozsvári tanári kör szerepe a tanárjelöltek gyakorlati képzésében In: Toth Szilárd (szerk.), Hagyomány és kiválóság: 150 éves magyar egyetemi oktatás Kolozsváron, Egyetemi Műhely Kiadó, Kolozsvár, 2023., 203-235.

Vajda Tamás: A tanárképzés és a gyakorlóiskola története

Vajda Tamás: A tanárképzés és a gyakorlóiskola története In: A Szegedi Tudományegyetem és elődei története. II. rész. A kolozsvári egyetem története az alapítástól a szegedi újrakezdésig 1872-1921, Szerk. Marjanucz László, Antal Tamás, Vajda Tamás, Szegedi Egyetemi Kiadó, Szeged, 2022., 493-528.

Vekov-Vincze: Kolozsvári végjáték

Vekov Károly-Vincze Gábor: Kolozsvári végjáték, Szegedre kerülés In: A Szegedi Tudományegyetem és elődei története. II. rész. A kolozsvári egyetem története az alapítástól a

szegedi újrakezdésig 1872-1921, Szerk. Marjanucz László, Antal Tamás, Vajda Tamás, Szegedi Egyetemi Kiadó, Szeged, 2022., 665-709.

Vincze: Magyar egyetemalapítási kísérlet Kolozsváron 1920-ban

Vincze Gábor: Magyar egyetemalapítási kísérlet Kolozsváron 1920-ban. Közép-európai Közlemények 2 (2009) 2–3 sz. 141–150.

Wanek Ferenc: A földtan oktatása és oktatói a Ferenc József Tudományegyetemen

Wanek Ferenc: A földtan oktatása és oktatói a Ferenc József Tudományegyetemen In Toth Szilárd (szerk.), Hagyomány és kiválóság: 150 éves magyar egyetemi oktatás Kolozsváron, Egyetemi Műhely Kiadó, Kolozsvár, 2023., 267-292.

Zan Antonia: Ajtai K. Sándor

Zan Antonia: Ajtai K. Sándor In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 115-119.

Zan Antonia: Genersich Antal

Zan Antonia: Genersich Antal In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 79-85.

Zan Antonia: Machik Béla

Zan Antonia: Machik Béla In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 43-49.

Zan Antonia: Maizner János

Zan Antonia: Maizner János In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 151-157.

Zan Antonia: Schulek Vilmos

Zan Antonia: Schulek Vilmos In: *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) – A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Szerk. Nagy Róbert – Toth Szilárd. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022., 35-41.

Zsidi Vilmos: A kolozsvári közgazdaságtudományi kar hallgatósága

Zsidi Vilmos: A kolozsvári közgazdaságtudományi kar hallgatósága 1940–1944 között In Toth Szilárd (szerk.), Hagyomány és kiválóság: 150 éves magyar egyetemi oktatás Kolozsváron, Egyetemi Műhely Kiadó, Kolozsvár, 2023., 363-388.

A Szegedi Tudományegyetem és elődei története II.

A Szegedi Tudományegyetem és elődei története II. rész. A kolozsvári egyetem története az alapítástól a szegedi újrakezdésig 1872-1921, Szerk.: Marjanucz László, Antal Tamás, Vajda Tamás, Szegedi Egyetemi Kiadó, Szeged, 2022.

Gaal György: Az erdélyi tudományosság fellegvára

Gaal György: *Az erdélyi tudományosság fellegvára. A kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem alapításának 150. évfordulójára*. Erdélyi Múzeum Egyesület, Kolozsvár, 2022.

Gaal: Egyetem a Farkas utcában

Gaal György: *Egyetem a Farkas utcában, A kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem előzményei, korszakai és vonzatai*, Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság, Kolozsvár, 2001.,

Istoria Universităţii „Babeş-Bolyai”

Istoria Universităţii „Babeş-Bolyai”, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2012, 394 pagini, ISBN 978-606-543-222-2, Ioan-Aurel Pop, Doru Radosav, István Csucsuj, Toth Szilard, Tamás Lőnhárt, Attila Gábor Hunyadi, Marcela Sălăgean, Ana-Maria Stan, etc.

Karády-Nagy: Iskolázás, értelmiség és tudomány

Karády Viktor – Nagy Péter Tibor: *Iskolázás, értelmiség és tudomány a 19–20. századi Magyarországon*. WJLF–Wesley Egyház- és Vallásszociológiai Kutatóközpont, Budapest, 2012.

Karády-Nagy: Sociology in Hungary

Karády Viktor – Nagy Péter Tibor: *Sociology in Hungary. A social, political and institutional history*. Palgrave Macmillan, London, 2019.

Klukovitsné-Rácz-Szabó: Márki Sándor szakirodalmi munkássága

Klukovitsné Paróczy Katalin – Rácz Béláné – Szabó Éva: *Márki Sándor szakirodalmi munkássága*. Szeged, 1992.

Márki Sándor (szerk.): Mátyás király emlékkönyv

Márki Sándor (szerk.): *Mátyás király emlékkönyv. Kolozsvári szobrának leleplezése alkalmára*. Budapest, 1902.

Márki Sándor: A kolozsvári magyar királyi Ferencz József Tudományegyetem

Márki Sándor: *A kolozsvári magyar királyi Ferencz József Tudományegyetem története és statisztikája*. Kolozsvár, 1896.

Márki Sándor: A M. Kir. Ferencz József-tudományegyetem története

Márki Sándor: *A M. Kir. Ferencz József-tudományegyetem története 1872–1922*. Városi Nyomda és Könyvkiadó, Szeged, 1922.

Mátrai Ernő: A kolozsvári egyetem

Mátrai Ernő: *A kolozsvári egyetem mint kulturai szükséglet*. Aigner, Pest, 1871.

Nagy Péter Tibor: Oktatás és társadalmi mobilitás

Nagy Péter Tibor: *Oktatás és társadalmi mobilitás a 19–20. századi Magyarországon*. Oktatókutató Intézet, Új Mandátum, Budapest, 2010.

Nagy-Toth: A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai

Nagy Róbert-Miklós – Toth Szilárd (szerk.): *Rectorii Universităţii din Cluj (1872-1919) / A Kolozsvári Tudományegyetem rektorai (1872–1919)*. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022.

Szögi-Varga: A Szegedi Tudományegyetem és elődei története I.

A Szegedi Tudományegyetem és elődei története I. A Báthory-egyetemtől a Kolozsvári Tudományegyetemig 1581-1872, Szerk.: Szögi László-Varga Júlia, Szeged, Szegedi Egyetemi Kiadó, 2011.

Toth Szilárd (szerk.), Hagyomány és kiválóság

Toth Szilárd (szerk.), *Hagyomány és kiválóság: 150 éves magyar egyetemi oktatás Kolozsváron*, Egyetemi Műhely Kiadó, Kolozsvár, 2023.

Toth Szilárd (szerk.): Transzilvanizmus

Toth Szilárd (szerk.): *Transzilvanizmus: Bánffy Miklós 150., Kós Károly 140., Kemény János 120. születési évfordulójára* Egyetemi füzetek 54. Egyetemi Műhely Kiadó, Bolyai Társaság, Kolozsvár, 2024.

Tradiţie şi excelenţă, Daniel David (szerk.)

Tradiţie şi excelenţă. Şcolile academice/de ştiinţă la Universitatea Babeş-Bolyai din Cluj-Napoca, Daniel David (szerk.), Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 201